آرمان ملّی
armanmeli.ir
سال چهارم
شماره ۱۰۴۴
شنبه
۱۴۰۰•۰۴•۵
۱۵ ذی‌القعده ۱۴۴۲/ ۲۶ ژوئن ۲۰۲۱

یـــادداشـــت

بازگشت به زندگی معمولی

محمد فاضلی
استاد دانشگاه شهید بهشتی

دوستان روزنامه‌نگار از من خواسته‌اند درباره تحلیل انتخابات ۱۴۰۰ بنویسم و تا الان چیزی ننوشته‌ام اما درباره چرایی این ننوشتن باید نکته‌ای را توضیح بدهم. هشت سال پیش همین موقع، در تیرماه ۱۳۹۲، با پیروزی حسن روحانی در انتخابات، به‌واسطه فعالیتم در مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام، زندگی دانشگاهی من تغییر کرد و راهی به دنیای سیاست‌ورزی پیش رویم قرار گرفت. دو ماه بعد از آن هم در شهریور ۱۳۹۲ برای فعالیت در مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری دعوت به کار شدم. چهار سال بعد در آبان ۱۳۹۶ هم به‌واسطه فعالیت‌هایم در زمینه علوم اجتماعی آب و انرژی از اوایل دهه ۱۳۸۰ دعوت شدم تا در وزارت نیرو کار کنم. هشت سال به این ترتیب از نزدیک با نهاد دولت در ایران همکاری کردم. تجربه‌ای گرانبها در خصوص ماهیت، ساختار، فرایندها و عملکردهای دولت در ایران آموختم و به قدر وسع کوشیدم بر مسیرهای مولد بهبود در عرصه سیاست ایران مؤثر باشم. به همان اندازه هم در عرصه عمومی فعال بودم و عمدتا از مسیر نوشتن در روزنامه‌ها، سخنرانی و نگارش متونی در کانال دغدغه ایران، سعی کردم تجربه همکاری با دولت و اندوخته‌های دانشگاهی را به محصولات فکری برای ارتقای آگاهی عمومی و بهبود سیاست عمومی در مسیر گفت‌وگو تبدیل کنم. هشت سال بودن در عرصه سیاست عمومی امروز به پایان می‌رسد. تصمیم سختی به لحاظ علائق شخصی است اما از امروز با همه توان از عرصه سیاست فاصله می‌گیرم و بر عرصه تحقیق و پژوهش، تبدیل یافته‌های این عرصه به آگاهی عمومی — عمدتا در شرایط فعلی از مسیر پادکست دغدغه ایران — و زندگی معمولی یک استاد دانشگاه متمرکز خواهم شد. من کماکان در فضای عمومی می‌نویسم — اگرچه خیلی کمتر — اما درباره موضوعاتی که بیشتر به جامعه‌شناسی حرفه‌ای متمرکز بر مسائل ایران ارتباط دارند. تلاش می‌کنم سال‌های باقی مانده از عمر و عمر حرفه‌ای، و تجربه اندوخته از هشت سال ارتباط نزدیک با دولت و سیاست در ایران، به مکتوباتی تبدیل شوند که ارزش خواندن داشته باشند. انبوهی مقاله، کتاب تألیفی و ترجمه کتاب نیمه‌کاره روی دستم مانده است که تا سه چهار سال کار مداوم را پیش‌خور کرده‌اند. تلاش می‌کنم صفحاتم در فضای مجازی اعم از کانال تلگرامی دغدغه ایران، صفحه اینستاگرام دغدغه ایران و صفحات مربوط به پادکست دغدغه ایران در کانال تلگرام این پادکست و صفحه اینستاگرام این پادکست بیشتر بر مباحث علمی مرتبط با توسعه و مسائل ایران متمرکز شوند و از سیاست به معنای مصطلح و عام آن فاصله بگیرند. این توضیحاتی بود که ارائه آن به تک تک روزنامه‌نگاران راحت نبود. آنچه باید از سیاست‌ورزی می‌آموختم تا به‌کار غنی‌سازی تجربه دانشگاهی بیاید، آموخته‌ام؛ و صادقانه کوشیدم در این هشت سال که در رمزگشایی عرصه سیاست و سیاست عمومی برای عموم مردم، فعال باشم. اما هر کاری روزی به پایان می‌رسد. داستان مشارکت فعالانه من در سیاست هم امروز به پایان می‌رسد. خوشحالم که حرف‌هایم درباره مسائل جامعه، سیاست، محیط‌زیست و به کلیت ایران را در کتاب ایران بر لبه تیغ در آخرین روزهای این دوران هشت ساله، یک‌جا به خوانندگان ارائه کرده‌ام. امیدوارم خداوند توفیق بدهد درباره راه‌حل‌های مسأله‌هایی که در این کتاب برشمرده‌ام اندیشه، پژوهش و کار کنم. به همین دلایل که نوشتم، درباره انتخابات ۱۴۰۰ نمی‌نویسم و پیشاپیش از همه کسانی که به دلایل فوق، به دعوت‌شان برای نوشتن، سخن گفتن یا مشارکت کردن در کاری، نه می‌گویم، عذرخواهی می‌کنم. زندگی خیلی معمولی برای هر آدمی، دیر یا زود، از جایی باید شروع شود.

گـــزارش

دولت آینده به روایت فیاض زاهد:

یکدست شدن قوا، خواب خوش است

ادامه از صفحه ۲/ و شاید توقع به جایی نباشد که آقای رئیسی از آنها استفاده کند ولی در همین دولت هم محمد شریعتمداری در وزارت کار یک انقلاب انجام داد، زنگنه در وزارت نفت، آقای ظریف در وزارت خارجه و آقای اردکانیان در وزارت نیرو بسیار موفق بودند. تک تک اسم نمی‌برم اما بعضی از این وزرا واقعا کارنامه خوبی در حوزه عملکرد خود به جا گذاشتند ضمن اینکه بارها گفته‌ام که من از منتقدان آقای روحانی بوده‌ام اما تردید ندارم که با این بی‌انصافی‌هایی که در این مدت در حق او انجام شد دوسال بعد مردم از او به نیکی یاد خواهند کرد.

یکدست شدن قوا، خواب خوش است

فیاض زاهد گفت: روحانی در دوره تحریم ترامپ که از جنگ جهانی دوم به این سو بی‌سابقه بوده است، در کرونای خردکننده و مزاحمت‌هایی که هر روز علیه او و دولتش ایجاد شد این کشور را سر پا نگه داشت. من فکر می‌کنم که نقد باید منصفانه باشد و گذشت زمان پرده از خیلی مسائل کنار خواهد زد. وی گفت: در خصوص یکدست شدن قوا در دولت جدی نکته اول این است که یک دست شدن یک خواب خوش است و محقق نخواهد شد هم به دلایل سیاسی و هم به دلایل فلسفی. دلیل سیاسی روشن‌تر این است که امام (ره) گفت که شما نمی‌توانید حتی یک نانوایی را اداره کنید. دولت آقای رئیسی میراث همان‌ها هستند. مدیران خیال‌پردازی هستند که همیشه در سیاست با دوپینگ و رانت موفق شده‌اند و اگر شرایط مشارکت همه فرزندان این مملکت وجود داشت این اقلیت اصلا در این کشور محلی از اعراب نداشتند. وی افزود: لذا حالا که اینها به قدرت می‌رسند اولین مسأله این است که ناتوان هستند در اداره کشور، نکته دوم اینکه برخلاف ادعای اینکه ما برای رضای خدا آمده‌ایم، بسیار به قدرت حریص هستند و به جان هم خواهند افتاد. یکبار اینها دولت یکدست را تجربه کردند، دولت آقای محمود احمدی نژاد که الان وی از هر اپوزیسیونی برایشان اپوزیسیون‌تر شده است. طبیعتا از منظر فلسفی هم موفق نخواهند شد چون هیچگاه هیچ چیزی بدون ضدیت درونی شکل نخواهد گرفت. این دیالکتیک هگلی را همه ما می‌دانیم که هر چیزی در درون خود ضد خود را پرورش می‌دهد. زاهد تصریح کرد: تنها شش ماه از آغاز این دولت خواهد گذشت که تعارضات درونی این جریان اصولگرایی با پایداری‌چی‌ها، با افراطی‌ها و با نیروی‌های معتدل‌تر راست دچار دعوا و تنش خواهند شد و اساسا این فرض که ما یک دولت یکدست و یکپارچه خواهیم داشت تصور غلطی است. مشکل دیگر به ساختار قانون اساسی برمی‌گردد که ساختاری تعارض‌زا است. در طول تاریخ ریاست جمهوری این کشور از بنی صدر تا حسن روحانی با ساختار دچار مشکل شده‌اند. پس معلوم است این افراد نیستند که دچار مشکل هستند و این ساختار است که ایجاد تعارض می‌کند و در مورد آقای رئیسی هم می‌تواند این اتفاق تکرار شود.

پیرمحمد ملازهی، کارشناس مسائل افغانستان در گفت‌وگو با «آرمان ملی» بررسی کرد:

بحران نظامی در مرز افغانستان

- ۶۰ درصد افغانستان به تصرف طالبان درآمد
- ایران حمایت خود از هزاره‌ها را متوقف نکند
- نیازی عملا ایران را تهدید به حمله کرد

آرمان ملی - علیرضا پورحسین: متوقف شدن مذاکرات در استانبول و عدم حضور طالبان در این مذاکرات، خروج نظامیان آمریکا از افغانستان، صحبت‌های نیازی علیه ایران و تهدید ایران با مطرح کردن مسائلی همچون حمله به مشهد و تایباد، ترور نیازی، تشدید شدن درگیری‌ها میان نیروهای دولتی افغانستان و طالبان، سقوط بلخ و ادامه پیش روی طالبان تا نزدیکی کابل و مزارشریف از جمله مهم‌ترین اتفاقاتی است که افغانستان در هفته‌های گذشته پشت سر گذاشته و این کشور را در حساس‌ترین روزهای خود قرار داده است. کشوری که عملا در سال‌های اخیر یکی از عوامل ایجاد ناامنی در ایران بوده و به علت تنوع قومیتی، عدم وجود دولت مرکزی قدرتمند و نفوذ گسترده کشورهای منطقه و فرامنطقه‌ای همواره درگیر تنش است. در این میان تسلط طالبان بر اکثر مناطق مرزی افغانستان با ایران و انتشار تصاویری مبنی بر گسیل عداوت سنگین نظامی ایران به سوی مرز با افغانستان، نگرانی‌ها را در این خصوص دوچندان کرده است و به نظر می‌رسد کمی پس از فارغ شدن از بحران قره باغ، این مرتبه ایران با بحرانی به مراتب بزرگتر در شرق خود رو به رو است. جایی که عملا ایران را تهدید به حمله نظامی می‌کنند و مسئولیت برخی خرابکاری‌ها در ایران را نیز به عهده می‌گیرند. همه این اتفاقات ذیل عدم توجه به مرزهای شرقی کشور قطعا منجر به چالشی خواهد شد که بارها و بارها آن را تجربه کرده‌ایم. در راستای بررسی این مسائل «آرمان ملی» گفت و گویی با پیرمحمدملازهی، تحلیلگر ارشد مسائل افغانستان داشته است که در ادامه می‌خوانید.

چه عواملی دست به دست هم داد تا ایران با یک بحران امنیتی جدی در مرزهای شرقی خود رو به رو شود؟

اتفاقاتی که امروز در افغانستان در حال رقم خوردن است تقریبا از مدتی قبل قابل پیش‌بینی بود. طالبان خود را برای جنگ آماده کرده بود و بن بست در مذاکرات استانبول سبب شد تا طالبان از این ظرفیت خود استفاده کند و به سمت درگیری فیزیکی با دولت مرکزی حرکت کند. آنها امروز جنگ را به حضور در مذاکرات استانبول ترجیح داده‌اند. طالبان راه‌حل سیاسی را امروز به نفع خود نمی‌داند و به همین علت وارد عرصه میدانی شده تا حق خود را به دست آورد. طالبان به نحوی هم در عرصه سیاسی در حال مذاکره بود و هم به صورت هم‌زمان نیروهای جنگی خود را آماده می‌کرد. در همین راستا و با تشدید درگیری‌ها طالبان در سه نقطه از افغانستان پیش‌روی‌های چشمگیری داشت و بر دولت مرکزی فائق آمد. نخست در شمال افغانستان است که پس از تصرف بلخ تا نزدیکی شهر مزارشریف نیز رسیده‌اند و کنترل مرز افغانستان و تاجیکستان را نیز به دست گرفته‌اند. طالبان از سمت شرق افغانستان نیز تصرفاتی داشته و خود را به نزدیکی کابل رسانده است. در غرب نیز طالبان امروز موفق شده تا نیمروز و هلمند را نیز تصرف کرده و به مرز با ایران بیش از پیش تسلط یابد. از سوی دیگر باید توجه داشت که دولت مرکزی افغانستان نیز نتوانست اتحاد لازم را داشته باشد و هر روز به نحوی میان عبدا... عبدا... و اشرف غنی اختلافاتی وجود داشت که منجر به انشقاق شد و عملا نتوانستند در موضع واحدی مقابل طالبان بایستند که این نیز سبب شد تا طالبان فرصت بیشتری برای پیش روی به دست آورد. امروز ارزیابی طالبان این است که با خروج ناتو و آمریکا آنها فرصت بیشتری برای قدرت‌نمایی و تصرف مناطق دارند. طالبان به این باور رسیده است که آمریکا عملا در این برهه زمانی نیروی هوایی و زمینی خود را علیه آنها به کار نخواهد گرفت و این امر نیز یکی از دلایل آغاز درگیری‌های سخت بود. مجموعا خروج آمریکا، عدم وجود اتحاد در دولت مرکزی و شکست مذاکرات استانبول از جمله مهم ترین دلایل تشدید درگیری‌ها در افغانستان است.

> اینکه عنوان می‌شود طالبان بر ۸۰ درصد خاک افغانستان تسلط پیدا کرده تا حدودی اغراق‌آمیز است زیرا با نگاهی جزئی‌تر می‌توان متوجه شد که طالبان بیشتر بر مناطق روستانشین، عشایری و شهرهای کوچک مسلط شده و امروز در حدود ۶۰ درصد خاک افغانستان را به اشغال خود درآورده است

وضعیت میدانی امروز افغانستان به چه شکل است و طالبان بر چه میزان از خاک افغانستان تسلط پیدا کرده است؟

اینکه عنوان می‌شود طالبان بر ۸۰ درصد خاک افغانستان تسلط پیدا کرده تا حدودی اغراق‌آمیز است زیرا با نگاهی جزئی‌تر می‌توان متوجه شد که طالبان بیشتر بر مناطق روستانشین، عشایری و شهرهای کوچک مسلط شده و امروز در حدود ۶۰ درصد خاک افغانستان را به اشغال خود درآورده است. جغرافیای افغانستان به گونه‌ای است که قسمت قابل توجهی از آن را دشت‌ها و کوهستان‌ها تشکیل می‌دهد که غالبا در آن شهرهای بزرگ وجود ندارد و به همین علت طالبان در آنها پیشروی‌های زیادی داشته است. امروز بیشتر شهرهای بزرگ تحت کنترل دولت مرکزی هستند اما در روزهای اخیر ۱۰ شهرستان دیگر به تصرف طالبان درآمده است. مناطق تحت کنترل طالبان امروز عمدتا یا بواسطه قرابت قومیتی هستند و یا نگاه ایدئولوژیک مشترک دارند. امروز به لحاظ نظامی حتی این احتمال نیز وجود دارد که طالبان بتواند بر کابل مسلط شود زیرا توان نظامی قابل توجهی را به کار گرفته‌اند. باید توجه داشت که در افغانستان امروز فقط مسائل نظامی نیستند که تعیین تکلیف می‌کنند، محاسبات سیاسی و فرهنگی و اجتماعی امروز در افغانستان تعیین کننده هستند. طالبان اگر به سمت کابل حمله کند و کابل سقوط کند، طیف عظیمی از قومیت‌ها و گروه‌های سیاسی، حاکمیت طالبان را نخواهند پذیرفت و حتی شاید در عرصه بین‌المللی نیز با واکنش هایی مواجه شوند و به همین علت احتمالا این ریسک را انجام ندهند. امروز هزاره‌ها، ازبک‌ها و تاجیک‌ها در شمال افغانستان مسلط شده و آماده رویارویی گسترده با طالبان هستند. طالبان بعید به نظر می‌رسد خود را وارد یک جنگ داخلی طولانی مدت دیگر بکند و بیشتر تحرکات نظامی آنها در این راستا است که سهم خود در عرصه سیاسی افغانستان را بیشتر کنند. امروز به آنها پیشنهاد ۶۰ درصدی قدرت داشته شده است اما به نظر می‌رسد که طالبان خواهان سهم ۸۰ درصد است و به همین علت اختلاف ایجاد شده و تلاش می‌کنند تا با فشار نظامی این سهم را به دست آورند. امروز پاکستان و عربستان نیز که از حامیان سیاسی و نظامی طالبان هستند تمایل زیادی به تصرف کابل ندارند. آنها امروز خواهان تصاحب ۸۰ درصد مناصب و وزارتخانه‌ها و قدرت هستند.

آیا راه‌حل سیاسی در این مقطع زمانی دیگر گره‌گشای مشکلات افغانستان نیست و طالبان تا چه میزان از پشتوانه مردمی برخوردار است؟

امروز عربستان پیشنهاد داده که به جای روند مذاکره در استانبول به این کشور روند تا در خصوص اختلافات گفت و گو شود و باید منتظر واکنش طالبان بود و احتمال پذیرش نیز وجود دارد تا از این پیش روی‌های نظامی بیشتر به نفع خود در عرصه سیاسی استفاده کنند. از سوی دیگر باید توجه داشت که امروز اختلاف و چند دستگی در افغانستان به قدری گسترش یافته که به نظر می‌رسد حتی اگر به سمت یک انتخابات سراسری حرکت کنند باز هم این طالبان باشد که اکثریت آرا را به خود اختصاص دهد. طالبان به نظر می‌رسد به دنبال تعدیل کردن سیاست‌های خود است و حتی در همین راستا سخنگوی طالبان نیز در اظهاراتی به شیعیان افغانستان وعده داده بود که علیه آنها اقدامی انجام نخواهند داد و به نظر می‌رسد علاوه بر تحرکات نظامی به فکر بستر اجتماعی و سیاسی نیز افتاده‌اند تا به قدرت در افغانستان دست یابند. مجاهد تصریح کرده است که در دولت آینده به سایر گروه‌های افغانی نیز سهمی خواهند داد اما همچنان بر این امر نیز تاکید دارند که دولتی کاملا اسلامی تشکیل دهند.

آیا ایران مرتکب اشتباهی در خصوص افغانستان شد و آیا نقشی در تشدید درگیری‌ها طبق برخی شائبه‌ها داشته است؟

واقعیت این است که ایران نسبت به تحولات افغانستان خوب عمل نکرد. سیاست‌های تعاملی ایران با افغانستان پاسخگو نبود و سبب شد تا هزاره‌ها و تاجیک‌ها که در افغانستان از حامیان اصلی ایران محسوب می‌شوند، از ایران فاصله گیرند. ایران زمانی باید با طالبان وارد تعامل می‌شد که پیش از آن با گروه‌های هزاره شیعه مذهب و تاجیک‌ها دیدار می‌کرد. این دو گروه همواره در کنار ایران بوده‌اند و به نوعی بخشی از حوزه فرهنگی ایران هستند که روابط سیاسی خوبی با ایران دارند. ایران نباید حمایت خود را از هزاره‌ها و تاجیک‌ها متوقف کند و باید همچون گذشته روابط خود را برقرار کنند. این دو گروه امروز از تعامل ایران با طالبان ناراضی هستند. مشخص نیست که تحلیل سیاست خارجی ایران نیست اما این اشتباه رخ داده و ایران امروز عملا نه می‌تواند روی طالبان حساب باز کند زیرا یک گروه تندرو و تحت تاثیر عربستان و پاکستان و هم اینکه ایران امروز از متحدین خود در افغانستان نیز فاصله گرفته است. طالبان خط فکری خود را از عربستان و سلاح خود را از پاکستان دریافت می‌کند. ایران به اشتباه تصور کرد که اگر با طالبان تعامل داشته باشد، ناامنی از مرزهای ایران فاصله می‌گیرد اما این گونه نشد و عملا ایران را تهدید به حمله کرده‌اند.

بنابراین احتمال تنش نظامی در مرز ایران و افغانستان وجود دارد؟

اگر طالبان کنترل تمام مرز ایران و افغانستان را بدست آورد این احتمال وجود دارد که با تحریک گروه‌های تندرو در آن مناطق همچون جیش العدل ناامنی گریبان شرق ایران را گیرد. زیرمجموعه‌های داعش امروز در افغانستان به شدت فعال شده‌اند و با گروه‌های تندرو در ارتباط هستند. ایران باید در سیاست‌های خود در خصوص مرزهای شرقی تجدیدنظر کند و کاملا هوشیار باشد زیرا خطر در کمین است و باید حواسمان به تحرکات در افغانستان باشد. احتمال تنش نظامی زیاد است. عبدالمنان نیازی از سرکردگان طالبان همین چند هفته پیش ایران و پنجابی‌های پاکستان را تهدید کرد هرچند چند روز بعد کشته شد اما نشان داد که این خط فکری وجود دارد که ایران را هدف قرار دهند. تهدید نیازی به شدت جدی بود و در صحبت‌های خود عنوان کرد که مسیر سختی در پیش است. او برخی قومیت‌ها را تحریک کرد تا به جمع آنها پیوسته و عملا عنوان کرد قصد انجام عملیات نظامی در تهران، مشهد و تایباد را دارند. او به صراحت تصریح کرد که قصد کشتار هزاران نفر را دارد. درست است که نیازی روز بیست و پنجم اردیبهشت همین امسال کشته شد اما مشخصا این جریان فکری همچنان در میان آنها بود. او در فیلمی به صراحت اعلام کرد که وسایل عملیات‌های انتحاری را در اختیار گروه‌های تروریستی قرار می‌دهد تا ایران را هدف قرار دهند. او حتی به گروه‌های شمال افغانستان و جهادی‌ها نیز حمله کرد و عملا برای آنها نیز خط و نشان کشید و به همین علت این احتمال وجود دارد که در مرز با ایران، پاکستان و در شمال افغانستان شاهد تنش‌هایی باشیم.

پس از سقوط بلخ، طالبان تا چه میزان می‌تواند در جبهه شمال نفوذ کند و علت موفقیت آنها در این عرصه چه بوده است؟

امروز دیگر تنها پایگاه اجتماعی طالبان پشتوها نبوده و در کسوت رهبری طالبان امروز مولوی‌های تاجیک و ازبک را نیز مشاهده می‌کنیم. انتخاب رهبرانی از میان ازبک‌ها و تاجیک‌ها سبب شده تا نفوذ طالبان در شمال افغانستان تسهیل شود. مدت‌هاست که دیگر منطقه شمال افغانستان از نظر قومیتی یکدست نیست و این نیز سبب شده تا طالبان راحت‌تر در آن مناطق حاضر شود. در میان انبوه تاجیک‌ها و ازبک‌ها، امروز پشتوهای مهاجر از جنوب نیز حضور دارند. آنها حتی در میان هزاره‌ها نیز حاضر شده‌اند. مشخصا پایگاه اصلا افغانستان در شرق و جنوب افغانستان است اما آنها توانسته‌اند به غرب و شمال افغانستان نیز وارد شوند. امروز جبهه شمال آماده مقابله با طالبان است و به شدت نیز روحیه مقاومت در این مناطق زیاد است و مسلح نیز هستند اما بعید به نظر می‌رسد طالبان ریسک زیادی انجام دهد. همان گونه که می‌تواند کابل را تصرف کند شاید بتواند پیش روی های زیادی در شمال نیز داشته باشد اما توان را در این مسیر هزینه نخواهد کرد و به نظر می‌رسد بیشتر با دولت مرکزی افغانستان وارد مجادله شود. طالبان امروز چند شاخه شده است اما قدرت اصلی و جریان اصلی طالبان امروز بیشتر به دنبال قدرت گرفتن در عرصه سیاسی است و کم تر به مسائل جهادی و جنگ اهمیت می‌دهد و صحبت‌ها و عمل سیاسی نیز که در دستور کار قرار داده‌اند در این راستا است که می‌خواهند بگویند به دنال اصلاحات در روند و عملکرد خود هستند اما هنوز به صورت دقیق مشخص نیست تا چه میزان صادق باشند.

«آرمان ملی» روایت می‌کند:

حرف راست را از «قاضی‌زاده هاشمی بشنو!»

اعتراف بی‌پرده که نشان می‌دهد خبری از حداقل آزادی‌های سیاسی و رقابت‌های حزبی نیست

آرمان ملی: اظهارات اخیر امیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی از نامزدهای ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ و گفت‌وگویش با ایلنا نکاتی دارد که قطعا می‌تواند باعث نگرانی خیلی‌ها از روند در پیش گرفته شده برخی افراد باشد. بسیاری از این گفت‌وگو با عنوان نوعی اذعان به تلاش برای تغییرات ساختاری و استراتژی در سطح کلان یاد می‌کنند که می‌تواند اساسا تا مدت‌ها بعضا احزاب و برخی اهداف دموکراسی‌خواهانه را تحت‌الشعاع قرار دهد. سید امیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی در پاسخ به سوالی پیرامون یکدست‌شدن قوا و تاثیر آن بر روند اداره کشور و همچنین احتمال برخورد با اغماض میان قوا و کاهش نظارت‌ها، گفت: من نمی‌خواهم بگویم که چنین اتفاقی ممکن نیست اما شرایط کشور به‌گونه‌ای است که ما به دلیل اوضاعی که در حوزه اجرا و مشکلات مردم ایجاد شده نیاز به چنین اتفاقی داشتیم که یک قدرت متمرکز در حوزه اجرا داشته باشیم. وی اظهار داشت: کشور برای اینکه از جا بلند شود حداقل ۱۰ سالی باید دعواها را کنار بگذارد؛ به همین دلیل به نظر من مردم با هوشمندی این را انتخاب کردند. وی افزود: بعد از طی این دوره نهادهای دموکراتیک که حضور دارند و فعالیت می‌کنند یا جریانات سیاسی خود را احیا می‌کنند و باز می‌توانند به قدرت برگردند. قاضی‌زاده‌هاشمی به‌گونه‌ای سخن می‌گوید که انگار بهتر است نهادهای دموکراتیک فعلا تا حداقل ۱۰ سال خاموش باشند و جایی در قدرت از آن‌ها نیز نباشد. آیا این گفته‌ها تلقین این است که فعلا تا حداقل یک دهه از دموکراسی خبری نیست؟ از قرار تا یک دهه چیزی تغییر نمی‌کند و بعد از آن دوباره شاید فرصت گشایش‌هایی داده شود. این یعنی بعد از یک دهه تازه به نقطه اول برسیم؟ برخی گفته‌های قاضی‌زاده‌هاشمی را تهدیدی برای احزاب و فعالیت‌های سیاسی آزادانه تلقی می‌کنند و علامتی از اینکه دهه قابل‌تاملی در پیشروست. در این شرایط سوال در مورد فعالیت‌ها و احزاب و نهادهای دموکراسی‌خواه این است که آیا آنها قرار است دست روی دست بگذارند و خاموش شوند و کنج عزلت سیاسی برگزینند یا اینکه برخلاف اظهارات قاضی‌زاده هاشمی، اکنون با این زنگ خطر باید بیش از گذشته پویا شوند و برای صیانت از مردم هم که شده جلوی پیشروی بعضی ها را که به‌جد آینده کشور را با اما و اگرها روبه‌رو ساخته‌اند بگیرند؟ به نظر عده‌ای اظهارات قاضی‌زاده‌هاشمی خطرناک است و باید مردم و همه نهادها و احزاب را با یکدیگر یکدل کند تا مانع کرختی و جدایی ملت از حاکمیت آن هم حداقل برای مدت ۱۰ سال شوند. قاضی‌زاده‌هاشمی همانی است که چندی پیش در ردای نایب رئیسی مجلس یازدهم از احتمال نظام پارلمانی نیز سخن گفته و اظهار داشته بود: «به نظر می‌رسد لازم است در کشور مدتی طولانی نظام پارلمانی حاکم شود. ما نیاز داریم در موقع لزوم سریعا افراد را عوض کنیم اما با شرایط کنونی اگر سراغ هرکسی برویم بحران سیاسی ایجاد می‌شود.» وی با اشاره به اینکه یک نظر این است که نخست‌وزیری را احیا کنیم تا مجلس بتواند دولت را رصد کند، افزود: «مجلس اکنون نمی‌تواند بسیاری از برنامه‌های دولت را رصد کند. رئیس‌جمهور نیز یک فرد برخاسته از آرای مردم است و نمی‌توان به راحتی به سراغش رفت؛ زیرا یک نماد سیاسی است.» موضوعی که نگرش‌های او و احتمالا برخی همفکرانش را در این زمینه؛ یعنی تغییر ساختار ریاست‌جمهوری در مجلس یازدهم نشان داده است. آیا باید منتظر فصل جدیدی از عرصه قدرت در کشور باشیم یا می‌توان هنوز به پویندگی سیاسی چشم دوخت.

فـــرارو

گمانه‌زنی‌ها درباره کابینه دقیق نیست

رئیس جمهوی منتخب گفت: گمانه زنی‌ها در خصوص اعضای کابینه دولت که در رسانه ها اعلام می‌شود چندان دقیق نیست و بعدا مشکل ایجاد خواهد کرد. سید ابراهیم رئیسی در برنامه بدون تعارف افزود: اگر دوستان پیشنهادی دارند از طریق سامانه‌ای که فعال خواهیم کرد ارایه دهند، این سامانه پیش روی همه نخبگان، صاحب نظران و دغدغه مندان کشور قرار می گیرد و ما به همه نقطه نظرات در خصوص اعضای کابینه اهمیت می دهیم به ویژه به پیشنهادات درست. وی ادامه داد: بنای ما در دولت جدید آن است که با همه کسانی که در جای جای دولت کنونی فعالیت دارند مشروط بر توجه داشتن به دغدغه های مردم، همکاری کنیم، شرط همکاری با دولت جدید، قبول داشتن من نیست، افراد باید کرامت مردم را حفظ کنند و از کار آنان گره گشایی نمایند، در این صورت می توانند همکار دولت باشند. رئیس جمهوری منتخب گفت: کارآمدی، فسادستیزی، داشتن روحیه انقلابی، مردمی بودن و شایسته سالاری اساس کار ما در انتخاب افراد و همکاری با آنان است، شایستگی افراد مهم است نه اینکه جزء کدام جناح و گروه سیاسی یا با چه سلیقه سیاسی باشند.

بستگان و نزدیکانم دخالت نمی کنند

رئیسی افزود: هیچ گاه بستگان و نزدیکانم در کار من دخالت نکرده‌اند و نمی کنند، ارتباط ما با مردم و نزدیکان از طریق سامانه هایی است که در اختیار آنان می گذاریم، در همین دوران انتخابات، بنده نشستهایی را با مردم به عنوان نمونه با دانشجویان در دانشگاه تهران گذاشتم که کمتر نامزد انتخاباتی چنین نشستی برگزار می کند و بنای ما در دولت جدید استمرار برگزاری این گونه نشسته‌است.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر این که آیا به توصیه ها و پارتی بازی‌ها عمل می کند یا خیر اظهار داشت: زمانی توصیه به حق است مبنی بر این که حقی ضایع می‌شود یا حقی داده نمی‌شود که در این مورد وارد می شویم و به توصیه عمل می کنیم اما پارتی بازی و داشتن روابط ناسالم، رانت و رانت خواری به هیچ وجه پذیرفتی نیست و در دولت جدید جلوی این موارد را خواهیم گرفت و در همه سطوح با همه همکاران شفاف و روشن خواهیم بود و شرط ما برای همکاری، کار است و کار است و کار.

به ارتباط با مردم سخت نیاز دارم

رئیس جمهوری منتخب در پاسخ به سوالی مبنی بر این که آیا ارتباط نزدیک شما با مردم با وجود نیروهای حفاظتی شما حفظ خواهد شد یا خیر افزود: می‌شود نظرات نیروهای حفاظتی را با نظرات مردم جمع کرد، باید تعامل بین نیروهای حفاظتی با مردم و اهالی رسانه ایجاد شود، تلاش خواهیم کرد که مراقبت کنیم ارتباط نزدیک ما با مردم حفظ شود، زیرا به این ارتباط سخت نیاز دارم، برای آگاهی از مسائل کف بازار و کف خیابان، به این ارتباط نیاز دارم، این ارتباط را نه برای خودم به عنوان مسئول بلکه برای بسیاری از مسئولان ضروری می دانم و بنا دارم که این رفتارم تغییر نکند چون اساسا با روحیه من نمی سازد که بخواهم غیر از این رفتار کنم.

بیکاری، اشتغال و کرونا

رئیس جمهوری منتخب گفت: در آغاز کار دولت، بیش از همه مساله بیکاری، اشتغال و کرونا ذهن من را به خود مشغول کرده است، وعده من هم علاوه بر ایجاد اشتغال، تامین مسکن بوده که امکان ایجاد آن را در کشور داریم با این حال ایجاد نظام اداری سالم از دغدغه های جدی من است. رئیسی افزود: مردم می دانند که تحقق برخی وعده ها و رفع مشکلات مردم زمان بر است، اما تلاش شبانه روزی می کنم که زمینه اشتغالزایی فراهم و بیکاری حل شود، کلید ساخت و توسعه مسکن را خواهیم زد، اما تحقق این برنامه‌ها زمان می برد اما مردم را ناامید نخواهم کرد و برنامه‌ها بسیار زودتر از آنچه به نظر می رسد به ثمر خواهند نشست و با داشتن برنامه درست، نیروی جوان کارآمد، به نتیجه رسیدن برنامه های اشتغال و مسکن سخت نیست.

دریچه

معاون قضایی قوه قضائیه خبر داد

احیای ۲ هزار واحد تولیدی در کشور

معاون قضایی قوه قضائیه در جلسه ستاد اقتصاد مقاومتی و کمیته حمایت قضایی از تولید، که در دفتر اتاق صنعت و معدن و انجمن مدیران صنایع ساوه واقع در شهر صنعتی کاوه برگزار شد، اظهار کرد: تحریم مشکلات جدی‌ای بر کشور تحمیل کرده و کرونا نیز مشکلات تولید و صنعت را تشدید کرده که لازم است مسئولان ذی‌ربط برای برون‌رفت از این مشکلات چاره‌اندیشی کنند. حکمت‌علی مظفری گفت: خوشبختانه با وجود مشکلات متعددی که پیش‌روی صنایع وجود دارد، صنعت کشور با تلاش کارفرمایان و کارگران تحریم‌ها را به فرصت تبدیل کرده و رونق در تولید کشور حاکم است و در شهر صنعتی کاوه، به‌عنوان بزرگترین شهر صنعتی کشور نیز شرایط تولید مطلوب است و به دلیل افزایش تولید با کمبود نیروی کار مواجه است. برای اولین‌بار است که در کشور می‌شنوم یک شهر صنعتی با کمبود نیروی کار مواجه است. وی با بیان اینکه معضلاتی نظیر بیکاری، اعتیاد، طلاق و... به‌عنوان آسیب‌های اجتماعی شاخص در کشور منجر به وقوع فساد در جامعه می‌شوند، گفت: با ایجاد اشتغال و کارآفرینی می‌توان جلوی فساد و آسیب‌هایی را که منجر به شکل‌گیری فساد در جامعه می‌شود، گرفت. حجت‌الاسلام مظفری افزود: در دوران تحول دستگاه قضایی بالغ بر دوهزار واحد تولیدی در سراسر کشور احیا شده است و در سال گذشته نیز ۱۲۰ واحد تولیدی و صنعتی، که قرار بود به دلیل ورشکستگی حراج و تعطیل شوند، احیا شده و به چرخه تولید برگشته‌اند.